

Társadalmi szervezet intézi az erdélyi menekültek ügyeit

(Saját tudósítónktól.) Szeged már jól tud van azokon az első intézkedéseken, amelyeket az erdélyi menekültek elhelyezése és ellátása érdekében foganatosítani kellett. A hatóság és a társadalom nemes hevülettel állott nyomban a nagy ügy szolgálatába és *Cicatricis* főispán erélyes, okos intézkedései most már rövidesen a legteljesebb rendet és rendszert teremtik meg az egész vonalon.

Szerda délután hat órára értekezletet hívott össze a főispán, hogy a társadalmi akciót is megszervezze. Ez idő szerint — mondta *Cicatricis* megnyitójában — mintegy 800 menekült van Szegeden. Ez a szám még bizonytalannal emelkedni fog. Nagyon jól tudom, hogy elsősorban a kormányzat és a helyi hatóság feladata a menekültekről gondoskodni. De ezt a munkát sehol sem végzik és nem is végezhetik csak a hatóságok. Hiszen a szegedi társadalom is átlátta ezt, amikor munkáját felajánlotta és önkéntes adományokból több mint 30.000 koronát gyűjtött össze. De nem is kívánatos, hogy a menekültek elhelyezése és ellátása körüli munkát egyedül a hatóság végezze. Vannak ennek a munkának olyan részletei, amelyek nem szoríthatók a hivatalos formák közé. A menekültek nagy része magánlakásokban van már elhelyezve, de még száz és százféle pótolni való akad. A legtöbb menekültnek nincs egy fillér pénze, fehérneműje és a tisztálkodáshoz és a létfenntartáshoz szükséges egyéb legegyszerűbb dolga. Elhelyezésükön és ellátásukon kívül mindezekről is gondoskodni kell. Ez csak egységesen történhetik. Épp ezért azt hiszem, hozzá méltóztatnak járulni ahhoz, hogy

társadalmi komité alakíttassék,

amely átvállalná és végezné a menekültekről való gondoskodás munkáját.

Somogyi Szilveszter szólalt fel először. Szeged — mondta — meleg szeretettel fogadta a menekülteket. A társadalom jelentékeny összeget adott össze eddig is. Előbb a huszárlovardában helyezték el őket, mert mindjárt nem lehetett valamennyit magánlakásokban elszállásolni. Jól főztek a menekülteknek és most már folyik a magánlakásokba való kihelyezésük. Tizenöt családot a tanyára is kivittek. A társadalmi komité megalakítását ő is szükségesnek tartja.

Cicatricis főispán újból hangsúlyozza, hogy emberségesen, a menekültekhez és magunkhoz méltóan csak családoknál lehet elhelyezni a menekülteket. Az értekezlet teljesen egyet értett a főispánnal, mire a következő bizottságot alakították meg: elnök dr. *Pálfi József*, ügyvezető *Nónay Dezsőné*, elnöki tanács: *Reök Ivánné*, *Turcsányi Imréné*, *Raskó Istvánné*, *Polgár Lászlóné*, öv. *Holtzer Jakabné* és *Orkonyi Edéné*.

A most következő tanácskozás során megállapították a menekültekről való gondoskodás irányelveit. Ezek: magánlakásokban kell vaamennyit elhelyezni, a társadalmi adományokból első sorban ruhaneműket kell vásárolni, minthogy a menekültek ellátásáról az állam gondoskodik, nagyobbik részük lakásán étkezzék, a többiek számára közös konyhát állítanak föl, ahonnan azonban haza is lehet vinni az ételt, végül a komité elnöki tanácsának hat tagja hat szegedi egyesület élén áll; a várost hat részre osztva te-

hát bejárják a lakókat ésösszirják azokat, a kik menekülteket a lakásukba befogadnak.

A megbeszélés során felszólaltak *Galler Kristóf*, dr. *Végman Ferenc*, dr. *Balassa Armin* és dr. *Szalay József*. Az alaptönust a főispán ebben az eléggé nem ajánlható mondatban adta meg:

— Olyan módon fogadjuk és lássuk el a menekülteket, aminő nekünk megfelelne, ha hasonló helyzetbe jutnánk.

Az értekezleten megjelentek: dr. *Cicatricis Lajos*, dr. *Somogyi Szilveszter* dr. *Szalay József*, dr. *Pálfi József*, *Bernátsky Kornélné*, öv. *Engel Lajosné*, *Gróf Árpádné*, *Malina Gyuláné*, *Nónay Dezsőné*, *Orkonyi Edéné*, *Reök Ivánné*, *Striegl F. Józsefné*, *Szamosy Györgyné*, *Turcsányi Imréné*, dr. *Ba-*

lassa Armin, *Bereczk Sándor*, *Bokor Adolf*, *Breisach Béla*, *Galler Kristó*, dr. *Lőw Immanuel*, dr. *Orkonyi Ede*, *Pásztor József*, *Thomay Antal* és dr. *Végman Ferenc*.

Az értekezlet befejezése után a megalakított bizottság nyomban összeült és munkáját megkezdte.

A Feministák Szegedi Egyesülete ezton kéri azokat, akik az erdélyi menekültek elhelyezése körüli munkában részt vettek, vagy résztvenni akarnak, hogy az egyesületi helyiségben (Vár-utca 7.) tartandó értekezleten csütörtök délután 5 órakor megjelenni sziveskedjenek.

A Felebaráti Szeretet Szövetség csütörtökön délelőtt fél 10 órakor tart értekezletet a Kaszinóban. A szövetség konyhát állít fel a fiataloknak foglalkoztató műhelyében.

Tisza, Andrássy és Apponyi a külügyi kérdésekről.

— Három interpelláció volt csak, a többi törölték. — A képviselőház ülése. —

(Budapesti tudósítónktól.) A képviselőház szerdai ülése iránt is óriási érdeklődés mutatkozott. Különösen délután, amikor az interpellációkra került a sor, a karzatok zsúfolásig megteltek közönséggel. A parlament épülete előtt nagy csoportosulás volt és az emberek izgatottan várták az eseményeket. Bent a Ház folyosóján is élénkség uralkodott. Az ülés megnyitása előtt az ellenzéki vezetők sorra járták azokat a képviselőket, akik interpellációkat jegyeztek be és kapacitálták őket, hogy vonják vissza interpellációjukat, mert a kormány garanciát adott arra, hogy a külpolitikai helyzetet terjedelmesen megvitatathatják. A rábeszélésnek meg is lett az eredménye, a legtöbb törölték bejegyzett interpellációjukat.

Beöthy Pál elnök egynegyed tizenkettőkor nyitotta meg az ülést. A vagyon- és jövedelmi adóról szóló javaslatokat harmadszori olvasásban is elfogadták. Ezután *Andrássy Gyula* gróf szólalt fel, hogy a megindokolja a delegáció összehívására vonatkozó indítványát.

(Miért kell összehívni a delegációt.)

Andrássy rámutat arra, hogy elérkezett a legfőbb ideje annak, hogy az osztrák-magyar monarchiában folytatott strucc-politika egyszer már véget vessenek és belásák, hogy bizonyos tényeket az ellenséges országokban is ismernek, olyan tényeket, amelyek különben hivatalos jelentések vagy hivatalos dokumentumok nem tárnak föl, mint azt, hogy bizonyos néptörzsek a monarchiához nem hű érzelmektől vannak áthatva. A delegáció ülésezésének jogos akadályát nem látja. A delegáció összehívása annál inkább szükséges, mert súlyos hibák és mulasztások történtek, amelyekért illetékes tényezőket felelősségre kell vonni annak a fórumnak, amely fórumnak hatalmában van a mulasztásokat elkövető tényezőket felelősségre vonni és a mulasztásokat megtorolni.

Kifejti ezután, hogy a monarchiával szomszédos országok nagyobb része az ellenség táborában van és ha ez lehetségesse vált, akkor arra is kell gondolni, hogy esetleges hibák a mi barátainkat is arra bírhatják, hogy elhagyjanak bennünket.

Már nincs egyetlen szomszédunk sem, a ki ne fordult volna ellenünk. Ahogyan ezt elérjük, elérhetjük azt is, hogy jelenlegi szö-

vetségeseink is elhidegülnek tőlünk és akkor két szék között a pad alá esünk. A kormány amely új barátokat nem szerzett, elvesztheti a régieket.

A Vörös könyvből fölolvass diplomáciai aktákat. *Burián* külügyminiszter tárgyalási módja iskolai példája annak, hogyan nem lehet a diplomáciában tárgyalni. A külügyminiszter eljárása nem volt alkalmas arra, hogy bizalmat ébresszen az olaszokban. Behatóan foglalkozik az olasz háború előzményeivel. Anélkül, hogy végleges ítéletet arógalna magának, kijelenti, hogy ha meg lehetett volna akadályozni az olasz háborút, úgy bizonyára nem az a mód volt az, amelyet báró *Burián* követett.

A román kérdés aktáiba nincs beavatva. Bevallja, hogy a kormány nem is tartotta érdemesnek, hogy tájékoztassa. Amit tud, azt magánforrásból tudja. A miniszterelnök kijelentette, hogy Bulgária beavatkozása javunkra sokat jelentett. Ez azonban nem diplomai sakkhúzás érdeme, hanem *Ferdinánd király* és *Radoszlavov miniszterelnök* bölcsessége és a bolgár nép természetes rokonszenve a magyarok iránt. A kormánynak kötelessége lett volna foglalkoznia azzal, miként lehetett volna Romániára hatni, még áldozatok árán is.

Bizonyos berkekben azt hangoztatják, — folytatta *Andrássy* — hogy én három megvét akartam föláldozni. Ez nevetséges. A hadvezetőség legsúlyosabb hibájának azt tartja, hogy elhanyagolta legnagyobb ellenfelünk, Oroszország hadseregét. Kilenc hónapot adott neki, hogy az antant fölszerelhesse. Az orosz támadás nagy lökőerővel döntötte el Románia elhatározását. Meg van győződve arról, hogy Románia galád támadását meg fogjuk torolni. De gondoljuk meg, hogy mennyi magyar hull el ezért és mennyivel több fog elhullani, ha még több lesz az ellenségünk. Be hagytuk magunkat csapni, ez kétségtelen. Ez nem ad jogot a külügyminiszternek arra, hogy minden gyakorlati ellenőrzést visszautasítson. Tőlünk követelhetik az utolsó csöpp vértünket, tőlünk követelhetik utolsó garasunkat, csak azt az egyet nem követelhetik tőlünk, hogy némán, megalázkodva, tétlenül nézzünk egy olyan kormányzatot, amelyet szerencsétlennek tartunk. (Hosszas éljenzés és taps a baloldalon.)